

MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE

**KRATKA INFORMACIJA O NOVIM OBVEZAMA I MOGUĆNOSTIMA
OSTVARENJA IZRAVNIH PLAĆANJA U 2015.g, VEZANIM UZ
PLANIRANJE JESENSKE SJETVE 2014.g. I ZASNIVANJE PLODOREDA
ZA 2015.g:**

Već prilikom planiranja jesenske sjetve u 2014.g. (i općenito planiranja proizvodnje, plodoreda i korištenja obradivih površina) poljoprivrednici trebaju uzeti u obzir nove uvjete koje moraju ispuniti kako bi ostvarili izravna plaćanja za 2015.godinu.

To su, između ostalog, **RAZNOLIKOST USJEVA i EKOLOŠKI ZNAČAJNA POVRŠINA NA POLJOPRIVREDNOM GOSPODARSTVU.**

Pored toga, od kampanje 2015. uvedena je mogućnost ostvarenje **DODATNE POTPORE ZA KRMNE PROTEINSKE KULTURE**, kao i za **POVRŠINE VOĆNJAKA I POVRTNJAKA** (uz uvjete plasmana dijela proizvodnje kroz udruženja proizvođača).

OBVEZE POLJOPRIVREDNIKA ZA OSTVARENJE IZRAVNIH PLAĆANJA U 2015. - vezane uz sjetvu u jesen 2014.

Poljoprivrednici koji žele u 2015. ostvariti prava na plaćanja u okviru programa osnovnog plaćanja dužni su **NA SVIM PRIHVATLJIVIM HEKTARIMA** svojeg poljoprivrednog gospodarstva (u daljnjem tekstu: **PG**) pridržavati se poljoprivrednih praksi korisnih za klimu i okoliš (u daljnjem tekstu: zeleno plaćanje) **od 1.siječnja 2015.godine, što znači da je već pri planiranju jesenske sjetve u 2014 godini potrebno voditi računa o pridržavanju ovih praksi.**

Pridržavanje ovih praksi omogućit će poljoprivrednicima ostvarenje dodatnog prava na osnovno plaćanje po hektaru. Iznos zelenog plaćanja ovisit će o vrijednosti osnovnog prava na plaćanja.

Poljoprivredne prakse korisne za klimu i okoliš su:

1.	raznolikost usjeva
2.	postojanje ekološki značajne površine na poljoprivrednoj površini i
3.	održavanje postojećih trajnih travnjaka.

1. RAZNOLIKOST USJEVA

OVA MJERA ODNOSI SE SAMO NA ORANICE (NE NA VOĆNJAKE, VINOGRADNE, TRAJNE TRAVNJAKE I TRAJNE PAŠNJAKE)

Ako **JE UKUPNA POVRŠINA ORANICA PG**

- **manja od 10 ha**, poljoprivrednik nije obavezan (u smislu zelenog plaćanja) imati više kultura
- **između 10 i 30 ha**, na tim oranicama **moraju biti zasijana barem dva različita usjeva**, s tim da glavni usjev ne smije zauzimati više od 75% tih oranica,
- **veća od 30 ha**, na oranicama **moraju biti zasijana barem tri usjeva**, pri čemu glavni usjev ne smije zauzimati više od 75% oranica, a dva glavna usjeva zajedno ne smiju zauzimati više od 95% zemljišta.

Primjer. Ako ratar obrađuje ukupno npr. 100 hektara oranica, a sije kukuruz (kao glavni usjev), ječam (kao drugu kulturu po zastupljenosti) i soju (kao treću kulturu po zastupljenosti), kukuruz ne smije biti zasijan na više od 75 ha, a kukuruz i ječam zajedno ne smiju zauzimati više od 95 ha. S obzirom da je soja ujedno i kultura koja fiksira dušik, površine pod sojom prihvatljive su i kao ekološki značajne površine.

IZUZETAK OD OBVEZE RAZNOLIKOSTI USJEVA

1. Različite usjeve **ne trebaju imati PG**, koja na više od 75 % **ORANICA** imaju:
 - a) proizvodnju trava ili druge zeljaste krme,
 - b) ugar ili
 - c) kombinaciju trava i ugara,

pod uvjetom da preostala površina oranica koja se koristi za druge kulture **nije veća od 30 hektara.**

2. Različite usjeve **ne trebaju imati** PG koja na više od 75 % **ukupne prihvatljive poljoprivredne površine** imaju:

- trajne travnjake ili pašnjake,
- proizvodnju trava ili druge zeljaste krme ili,
- kombinaciju navedenih kultura,

pod uvjetom da preostala površina oranica koja se koristi za druge kulture **nije veća od 30 hektara**.

ŠTO SU „RAZLIČITI USJEVI (KULTURE)“

Različiti usjevi (ili kulture) su:

- različiti **RODOVI** u smislu botaničke klasifikacije usjeva (npr. rod *Triticum*: pšenica),
- različite **VRSTE ISTOG RODA** kad se radi o porodicama *Brassicaceae* (kupusnjače), *Solanaceae* (pomoćnice) i *Cucurbitaceae* (tikvovke),
- zemljište na ugaru,
- trave koje nisu trajne i drugo zeljasto krmno bilje.

Ozimi i jari usjevi iste kulture također se smatraju različitim usjevima (npr. *ozimi i jari ječam smatraju se različitim kulturama u smislu zelenih plaćanja*).

2. EKOLOŠKI ZNAČAJNA POVRŠINA

OVA MJERA ODNOSI SE SAMO NA ORANICE (NE NA VOĆNJAKE, VINOGRAD, TRAJNE TRAVNJAKE I TRAJNE PAŠNJAKE)

Ako JE UKUPNA POVRŠINA ORANICA PG

- manja od 15 ha**, poljoprivrednik nije obavezan imati ekološki značajne površine.
- veća od 15 ha**, poljoprivrednik treba osigurati da je **od 1. siječnja 2015. najmanje 5%** površine oranica tzv. “**ekološki značajna površina**” (EZP).

Površine na PG-u koje se smatraju ekološki značajnim površinama su:

	PRIZNATA POVRŠINA
Zemljište na ugaru	1 m ² zemljišta na ugaru = 1 m ² EZP
OBILJEŽJA KRAJOBRAZA	
Živice ili pojasevi drvenastih kultura (širine do 10 m)	1 metar (dužni) živice: EZP površina od 10 m ²
Izolirana stabla (s promjerom krošnje od najmanje 4m)	1 izolirano stablo EZP površina od 30 m ²
Drvored (s promjerom krošnje od najmanje 4m), prostor između krošnji ne prelazi 5m)	1 metar drvoreda: EZP površina od 10 m ²
Skupina stabala i grmlja (stabla spojena krošnjama koja se	1 m ² površine: EZP površina od 1,5 m ²

preklapaju) – površine do najviše 0,3ha	
Jezerca (lokve, bare) (površine do najviše 0,3ha)	1 m ² jezera: EZP površina od 1,5 m ²
Jarak (širine najviše 6 m; uključujući otvorene vodotoke za navodnjavanje ili odvodnju)	1 metar jarka: EZP površina od 6 m ²
Tradicionalni suhozidovi	1 metar suhozida: EZP površina od 1 m ²
Rubni pojasevi duž vodotoke (i druge vode), uključujući rubne pojaseve pod trajnim travnjakom (širine barem 1m)	1 metar rubnog pojasa: EZP površina od 9 m ²
Pojasevi prihvatljivih hektara uz rubove šume	
bez proizvodnje	najmanja širina 3 m; na pojasu nema proizvodnje usjeva, ali je dozvoljena košnja i napasivanje 1 m: EZP površina od 9 m ²
sa proizvodnjom poljoprivrednih usjeva	najmanja širina 3 m 1 m: EZP površina od 1,8 m ²
Površine s kulturama kratkih ophodnji (drvenaste kulture za biomasu) na kojima se ne koriste mineralna gnojiva i/ili sredstva za zaštitu bilja	1 m ² površine: EZP površina od 0,3 m ² Kulture: crna joha (<i>Alnus glutinosa</i>), breza (<i>Betula sp.</i>), grab (<i>Carpinus sp.</i>), kesten (<i>Castanea sp.</i>), jasen (<i>Fraxinus sp.</i>), topola (<i>Populus sp.</i>), bagrem (<i>Robinia pseudoacacia</i>) i vrba (<i>Salix sp.</i>)
Površine s postrnim/naknadnim ili zelenim pokrovnim usjevima	1 m ² površine: EZP površina od 0,3 m ²
Površine s usjevima koji fiksiraju dušik (kao glavni usjev)	1 m ² površine: EZP površina od 0,7 m ² Kulture: soja (<i>Glycine max</i>), lucerna (<i>Medicago sativa</i>), grah (<i>Phaseolus spp.</i>), kravljji grašak (<i>Vigna spp.</i>), slanutak (<i>Cicer spp.</i>), djetelina (<i>Trifolium spp.</i>), bob (<i>Vicia faba</i>), leća (<i>Lens culinaris</i>), lupina (<i>Lupinus spp.</i>), grašak (<i>Pisum spp.</i>), grahorica (<i>Vicia spp.</i>), smiljkita roškasta (<i>Lotus corniculatus</i>), grahor satrica (<i>Lathyrus sativus</i>), djetelinsko-travne smjese

Površine pod **obilježjima krajolika i pod rubnim pojasevima** priznaju se kao EZP **ne samo ako se nalaze na oranica nego ako se nalaze i uz -** pokraj obradivog zemljišta koje je poljoprivrednik prijavio u ARKODU.

IZUZETAK OD OBVEZE EZP

Ekološki značajne površine **ne trebaju imati PG**, koja na **više od 75 % ORANICA** imaju:

- d) proizvodnju trava ili druge zeljaste krme,
- e) proizvodnju leguminoza (mahunarki),
- f) ugar ili
- g) kombinaciju navedenih kultura,

pod uvjetom da preostala površina oranica koja se koristi za druge kulture **nije veća od 30 hektara.**

Ekološki značajne površine također **ne trebaju imati** PG, koja **na više od 75 % ukupne prihvatljive poljoprivredne površine** imaju:

- d) trajne travnjake ili pašnjake,
- e) proizvodnju trava ili druge zeljaste krme ili ,
- f) kombinaciju navedenih kultura,

pod uvjetom da preostala površina oranica koja se koristi za druge kulture **nije veća od 30 hektara**.

Primjer zadovoljenja obveze EZP:

Ratarsko gospodarstvo sa 100 ha oranica treba imati **barem 5 ha EZP**.

Ukoliko na (ili pored) oranica ima 1.500 dužnih metara pojasa uz vodotok (= 13.500 m² EZP), 1.000 dužnih metara pojasa uz rub šume bez poljoprivredne kulture (= 9.000 m² EZP) i 4 hektara površina pod kulturom koja fiksira dušik, npr. pod sojom (4 ha x 0,7 = 2,8 ha), ispunio je svoju EZP obvezu (pojas uz vodotok i rub šume = 2,25 ha EZP + soja = 2,8 ha EZP...ukupno = 5,05 ha EZP ili >5% ukupne površine oranica).

3. TRAJNI TRAVNJACI

Poljoprivrednici ne smiju prenamijeniti niti preorati **posebno zaštićene trajne travnjake i trajne pašnjake** smještene na okolišno-osjetljivim područjima **Natura 2000**, utvrđenim Uredbom o ekološkoj mreži (NN 124/2013).

Pored toga, s obzirom na obvezu zadržavanja omjera trajnih travnjaka i ostalih obradivih površina u Republici Hrvatskoj na razini prijavljenoj u 2013., poljoprivrednici koji na svojem PG planiraju **preorati** (pretvoriti u obradivu površinu – oranicu, višegodišnji nasad i sl.) **više od 10% površina koje su 2013. prijavili kao trajni travnjak ili trajni pašnjak** (površine označene u ARKODU kao "Livade i pašnjaci"), ili povećati ukupne poljoprivredne površine svog PG na drugi način (kupnja, najam zemljišta,...) pri čemu se omjer površina pod trajnim travnjacima/pašnjacima i ostalim obradivim površinama prijavljenim u 2013. mijenja za više od 10%, moraju od Ministarstva poljoprivrede zatražiti dozvolu za prenamjenu trajnih travnjaka ili pašnjaka.

ZELENO PLAĆANJE OSTVARUJU I ONI KOJI ZBOG PRIRODE SVOJE PROIZVODNJE NE MORAJU ZADOVOLJAVATI POJEDINE OBVEZE

Poljoprivrednici koji nisu obveznici pojedine mjere (npr. oni čije su oranice manje od 10 ha, a nemaju (ili ne prenamjenjuju) trajne travnjake, ili oni koji imaju samo višegodišnje kulture i sl.) ipak ostvaruju pravo na zeleno plaćanje, koje im se dodaje na iznos osnovnog plaćanja po površini.

EKOLOŠKA PROIZVODNJA = ZELENA PLAĆANJA

Poljoprivrednici koji imaju ekološku proizvodnju AUTOMATSKI ZADOVOLJAVAJU SVE UVJETE poljoprivrednih praksi koje su korisne za klimu i okoliš, tj. automatski ostvaruju pravo na zeleno plaćanje.

KAZNE ZA NEPRIDRŽAVANJE OBVEZA ZA „ZELENO PLAĆANJE“

Ako poljoprivrednici ne zadovoljavaju navedene obveze za zeleno plaćanje:

- a) Za 2015. i 2016. **neće dobiti zeleno plaćanje**, ali će dobiti osnovno plaćanje po površini
- b) Od 2017. ne samo da neće moći dobiti zeleno plaćanje **nego će im se smanjiti i iznos osnovnog plaćanja po površini**

NOVA PROIZVODNO VEZANA POTPORA ZA KRMNE PROTEINSKE KULTURE

MOGUĆNOST OSTVARENJA DODATNE POTPORE ZA POVRŠINE POD KRMNIM PROTEINSKIM KULTURAMA

PROTEINSKE KULTURE ZA ISHRANU STOKE

Poljoprivrednici, korisnici izravnih plaćanja će **od 2015.g.** moći **ostvariti dodatnu potporu po hektaru za proteinske kulture koje se koriste za ishranu stoke (krmne proteinske kulture).**

To su slijedeće **krmne kulture**: **stočni grašak** (*Pisum sativum*), **grahorice** (*Vicia sp*), **djeteline**

(*Trifolium sp.*), **lucerne** (*Medicago sp.*) **stočni bob** (*Vicia faba*), **smiljkita** (*Lotus corniculatus*), **lupine** (*Lupinus sp.*) i **esparzeta** (*Onobrychis sp.*) i **soja za stočnu hranu**.

Pored navedenih čistih krmnih kultura, potporu ostvaruju i površine zasijane leguminozno – travnim smjesama, kao što je **npr. smjesa lucerne i trave s najmanje 50% lucerne** (odnosno **smjese s najmanje 50% krmne leguminoze**).

MOGUĆNOST OSTVARENJA DODATNE POTPORE ZA POVRŠINE POD VOĆNIM I POVRTNIM KULTURAMA

POTPORE ZA PROIZVOĐAČE VOĆA I POVRĆA KOJI DIO SVOJE PROIZVODNJE PLASIRAJU KROZ UDRUŽENJA PROIZVOĐAČA, ZADRUGE, ORGANIZACIJE I DR.

Poljoprivrednici, korisnici izravnih plaćanja će od 2015.g. moći **ostvariti dodatnu potporu po hektaru za voćne i povrtne kulture** ukoliko proizvode povrće ili voće na najmanje jedno hektaru prihvatljive površine i isporučuje najmanje 50 % vlastite proizvodnje kroz udruženja proizvođača (zadruge, proizvođačke grupe, proizvođačke organizacije i dr.).

Detaljnije informacije možete dobiti u Ministarstvu poljoprivrede:

Mirjana Kovačić, tel: 6106 697, mirjana.kovacic@mps.hr;
Gezim Ramqaj, tel: 6106 511; gezim.ramqaj@mps.hr